

1

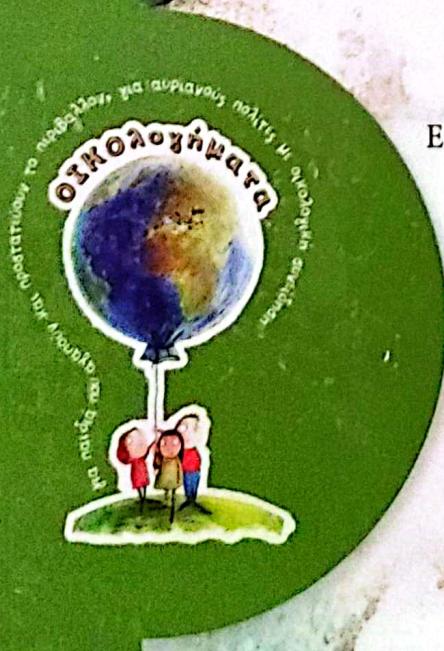

ΒΑΓΓΕΛΗΣ ΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ

Ο Κότσυφας απαιτεί το δάσος να σωθεί

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ: ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΝΙΚΑ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΣΗ: ΦΡΑΝΤΖΕΣΚΑ ΚΟΖΑΝΤΙ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΠΑΤΑΚΗ

μικρός Κότσυφας
είχε φύγει το καλοκαίρι από το δάσος για
να σωθεί, τότε που 'χε ξεσπάσει η μεγάλη φωτιά.
Η φωτιά που κατέστρεψε το δάσος του!

Κάθε μορφή ζωής εξαφανίστηκε. Πολλά ζώα κάηκαν,
ενώ άλλα έφυγαν κυνηγημένα μακριά μαζί με όλα τα πουλιά.

Μόλις την άνοιξη, δειλά δειλά, άρχισαν να επιστρέφουν, τότε που άρχισαν και να φυτρώνουν τα πρώτα χορταράκια!

Άνοιξη ήταν κι όταν γύρισε στα μέρη του ο Κότσυφας μαζί με τα κοτσυφάκια του, που είχαν γεννηθεί στο άλσος της πόλης και δεν ήξεραν τι είναι δάσος.

Ο Κότσυφας γύρισε από νοσταλγία, αποφασισμένος να βοηθήσει να ξαναγεννηθεί το δάσος.

Από την παραμονή του στο αλσάκι της πόλης κι από τη φιλία του με τον Κοκκινολαίμη είχε μάθει πώς θα μπορούσε να γίνει αυτό. Περιπλανιόταν λοιπόν στα κλαδιά των καμένων δέντρων σιγοτραγουδώντας λυπημένος:

Όλα μάύρα
Και σκοτείνη
Εδώ κάποτε
Υπήρχε Σωή
Εδώ κάποτε
Υπήρχαν τραγούδια
Χρώματα και λουλούδια

Τώρα κλαίεις
Και λυγάσσαις
Ιως γραίεις
Να το θυμάσαις

Ιως γραίεις
Που δεν είχες σκεφτεί
Πως το δάσος μπορεί να και

Έλα τώρα
Μαζί μας κι εσύ
Να φυτέψουμε
Σαρά τη Σωή
Να φυτέψουμε
Δέντρα Σαρά
Μαύρη πτυα να μην σιν' η πλαγιά

Έλα τώρα
Μαζί μας κι εσύ
Το δάσος πρέπει να ονδούι
Έλα κι όλα τάλι μπορεί
Ν' αρχίσουν απ' την αρχή!

– Σε ποιον τραγουδάς; άκουσε μια φωνή να του λέει.

Παραξενεύτηκε! Ποιος του μιλούσε;

– Ποια είσαι; Πού είσαι; Από πού μου μιλάς; ρώτησε.

– Εδώ, εδώ χαμηλά!

– Πού;

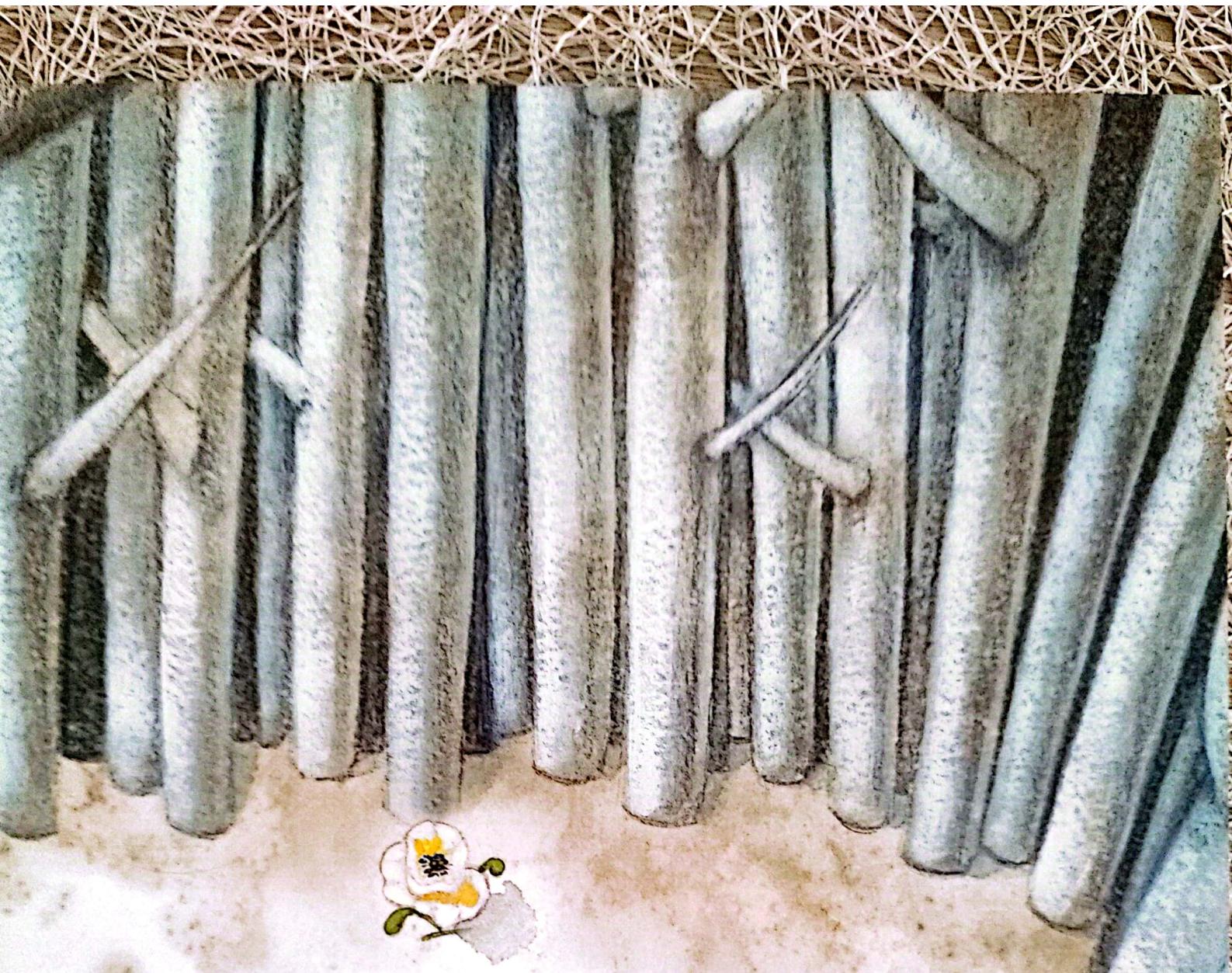
– Σκύψε το βλέμμα σου εδώ κάτω, στο χώμα, εδώ, δε με βλέπεις;

Ο Κότσυφας έσκυψε κι είδε πως του μιλούσε μια μικρή λευκή παπαρούνα που μόλις είχε φυτρώσει.

– Εσύ μου μιλάς; Εσύ, λευκή παπαρούνα;

– Εγώ.

– Πώς κι είσαι λευκή; Οι παπαρούνες δεν είναι όλες κόκκινες;

- Όχι. Κόκκινες είναι όταν είναι ευτυχισμένες, όταν φυτρώνουν σε λιβάδια, όταν δεν έχουν καμιά έγνοια! Εγώ, εδώ που φύτρωσα, είμαι γεμάτη λύπη. Λύπη για το καμένο δάσος. Μόλις όμως σε άκουσα αναρωτήθηκα: Για ποιον τραγουδάς; Ποιος λες ότι ίσως φταίει;
- Τραγουδώ για τον εαυτό μου γιατί κι εγώ ίσως φταίω!
- Τραγουδώ για όλα τα πλάσματα που κατοικούσαν στο δάσος και δε φαντάστηκαν ποτέ ότι θα μπορούσε να συμβεί τέτοια καταστροφή!
- Τραγουδώ, βέβαια, μήπως μας ακούσει και κανένας άνθρωπος.
- Αυτοί, αυτοί οι άνθρωποι φταίνε! Άλλα αυτοί δε θα καταλάβουν το τραγούδι σου!
- Και τι να κάνω, μικρή μου παπαρούνα; Τί;

Η παπαρούνα σκέφτηκε, σκέφτηκε και τότε της ήρθε μια ιδέα.

– Ε! Κότσυφα, έλα να σου πω! του φώναξε.

Ο Κότσυφας, που στο μεταξύ είχε βρει πολλούς φίλους και τριγύριζαν όλοι μαζί από καμένο κλαδί σε καμένο κλαδί, πέταξε γρήγορα κοντά της.

– Να ξέρεις, οι μεγάλοι άνθρωποι δεν πρόκειται ποτέ να καταλάβουν.

– Τότε;

– Οι μικροί όμως έχουν ευαισθησίες και, αν τους βοηθήσουμε, θα λάβουν το μήνυμά μας.

– Υπάρχουν «μικροί άνθρωποι»;

– Ναι, «παιδιά» τους λένε και τέτοια εποχή έρχονταν στο δάσος για εκδρομή.
– Αχ, το θυμάμαι! Έρχονταν κι έπαιζαν παιχνίδια ανάμεσα στα δέντρα. Σε μερικά μάλιστα άρεσε να ακούνε το κελάηδημά μας.

– Ακριβώς. Αφού δεν καταλαβαίνουν τη γλώσσα σας,
θα καταλάβουν τη σιωπή σας.

– Τι;

– Θα πεις σε όλα τα πουλιά να σταματήσουν να
κελαηδούν. Τα παιδιά θα καταλάβουν πως δεν κελαηδάτε
γιατί θέλετε να ξαναγίνει το δάσος όπως ήταν παλιά
και θα κάνουν αναδάσωση!

– Δηλαδή;

– Θα φέρουν και θα φυτέψουν νέα δέντρα,
θα τα φροντίζουν και, σιγά σιγά, μετά από χρόνια,
η πλαγιά θα έχει και πάλι το δάσος της.

– Λες να πιάσει το κόλπο σου;

– Τρέξε και ειδοποιήσε όλα τα πουλιά, σου λέω.

Μην καθυστερείς.

Πράγματι, ο Κότσυφας ειδοποίησε όλα τα πουλιά να κηρύξουν απεργία στο κελάηδημα. Μια τεράστια σιωπή απλώθηκε στα βουνά, σε όσα δάση είχαν απομείνει, στα άλση, στους κήπους και στα περιβόλια. Το ένα πουλί ειδοποιούσε το άλλο και στο τέλος δεν κελαηδούσαν ούτε τα καναρίνια στα κλουβιά.

Πόσο δίκιο είχε η λευκή παπαρούνα!
Οι πρώτοι που παρατήρησαν ότι τα πουλιά δεν κελαηδούσαν ήταν τα παιδιά! Μερικά το είπαν στους γονείς τους, οι οποίοι τους απάντησαν «ιδέα σου θα ’ναι».

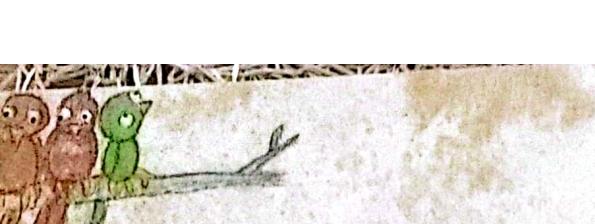

Δεν ήταν όμως καθόλου ιδέα τους, ήταν πραγματικότητα.

Τα πουλιά δεν κελαηδούσαν πια.

'Όταν τελικά το συνειδητοποίησαν όλοι για τα καλά,
άρχισαν να ψάχνουν την αιτία.

Οι κτηνίατροι έλεγαν πως μπορεί να
είναι καμιά μεταδοτική ασθένεια.

Οι ορνιθολόγοι ισχυρίζονταν πως μάλλον θα τα
είχε επηρεάσει η κλιματική αλλαγή.

Οι δημοσιογράφοι που έκαναν
έρευνες μιλούσαν για μια τροφή
που τα είχε πειράξει στη φωνή.

Οι γιαγιάδες έλεγαν πως δεν είναι καλό σημάδι και
πως θα ’ρθει μεγάλη καταστροφή.

Κι άλλη καταστροφή; Δεν το έβλεπαν πως
η καταστροφή είχε έρθει;

Τα παιδιά; Τα παιδιά
κατάλαβαν την αιτία και
το είπαν από την αρχή.
- Τα πουλιά τραγουδούν
τη χαρά! Με καμένο το
δάσος τι να τραγουδήσουν;
Αυτό φταίει.

Αν και οι μεγάλοι δεν είχαν πειστεί,
εκείνα το πήραν απόφαση πως το
δάσος έπρεπε να γεννηθεί ξανά!
Ρώτησαν ειδικούς, πήραν τη γνώμη
επιστημόνων, ερεύνησαν λύσεις
που τους πρότειναν δασολόγοι
και αποφάσισαν:

Αναβάσωση Μαζί

Τριγυρνούσαν λοιπόν και
ειδοποιούσαν όλους τραγουδώντας:

Αναβάσωση Μαζί
Κι όλα πάλι απ' την αρχή
Θ' αρχίσουν

Φύτεψε σέντρα κι εσύ
Κι όλα τα πουλιά μποροί
Γιανά να κολασθήσουν

Δώσε σλητίδα
Νέα ζωή
Δάσος και πάλι
Στη θέση αυτή

To μαύρο να βίβει
Να πέσει η χαρά
Για όλο τον κόσμο
Ανάστασιά

Τέλος στην καταστροφή
Της γυνής μας η φωνή
Θα λάλει

Μια κανούπια Σωή
Και η φύση μια πνοή
Θα πάρει!

Φύτεψε σέντερα
Για να πέσει ξαρά
Του δάσους πιον
Η ουραπούρα

Χαρά κι ευτυχία
Αυτή θα σωθεί
Στο δάσος τραγούδι
Ξαρά ν' ακονοτεί

Ούτε τα πουλιά ούτε και τα ίδια τα
παιδιά δεν περίμεναν ότι τόσο πολλοί
άνθρωποι θα συμμετείχαν στην
αναδάσωση και μάλιστα
με τόσο κέφι.
Μικροί και μεγάλοι, κρατώντας
φτυάρια, τσάπες, ποτιστήρια,
έπαιρναν από τους δασο-
πόνους τα μικρά δεντράκια,
με προσοχή σαν να
κρατούσαν μωρά, και
τα φύτευαν στην
πλαγιά που αποκτού-
σε και πάλι ζωή.
Κι ήταν όλοι χαρούμενοι
που έκαναν κάτι για να
αποκατασταθεί η μεγάλη
καταστροφή που είχε
προκαλέσει η φωτιά!

– Ε! Παπαρούνα, βλέπεις; Είχες δίκιο.

Η απεργία έπιασε. Τα παιδιά έλαβαν το μήνυμα κι όλοι μαζί αναδασώνουν την πλαγιά, της φώναξαν τα κοτσυφάκια.

– Τρέξτε να φέρετε τους φίλους σας και χαρίστε σ' αυτά τα παιδιά το πιο ωραίο τραγούδι σας.

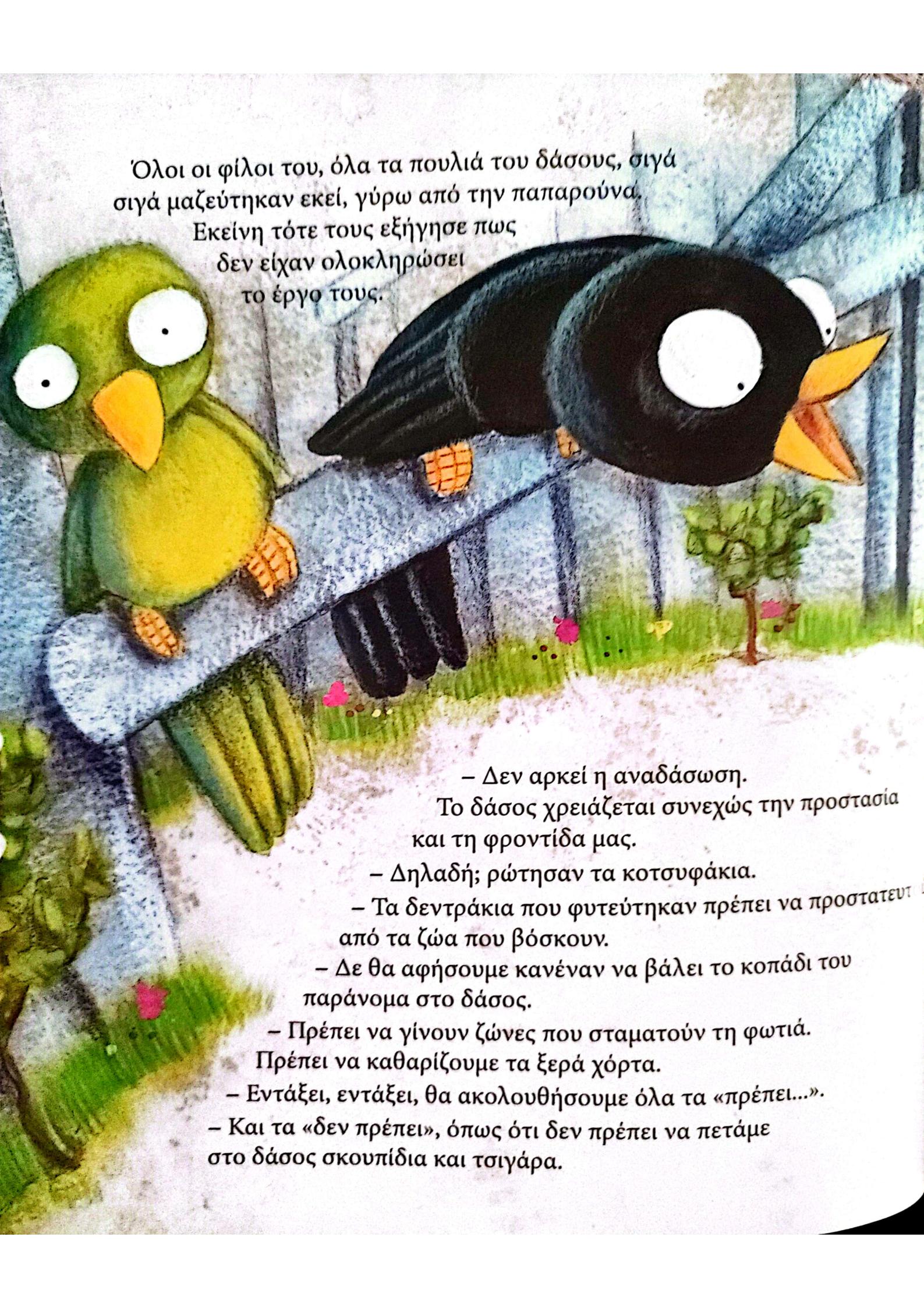

Ο Κότσυφας έδωσε το σύνθημα πως η απεργία
σταματά γιατί νίκησαν την αδιαφορία
και την αμέλεια.

Οι άνθρωποι, έστω και
καθυστερημένα, έκαναν κάτι σωστό.

- Αρχίστε το κελάηδημα! είπε στα πουλιά
και με τα κοτσυφάκια του πήγε να
ευχαριστήσει την παπαρούνα, που με την
ιδέα της είχε βοηθήσει τόσο πολύ!

Όλοι οι φίλοι του, όλα τα πουλιά του δάσους, σιγά
σιγά μαζεύτηκαν εκεί, γύρω από την παπαρούνα.

Εκείνη τότε τους εξήγησε πως
δεν είχαν ολοκληρώσει
το έργο τους.

– Δεν αρκεί η αναδάσωση.

Το δάσος χρειάζεται συνεχώς την προστασία
και τη φροντίδα μας.

– Δηλαδή; ρώτησαν τα κοτσυφάκια.

– Τα δεντράκια που φυτεύτηκαν πρέπει να προστατευτούν
από τα ζώα που βόσκουν.

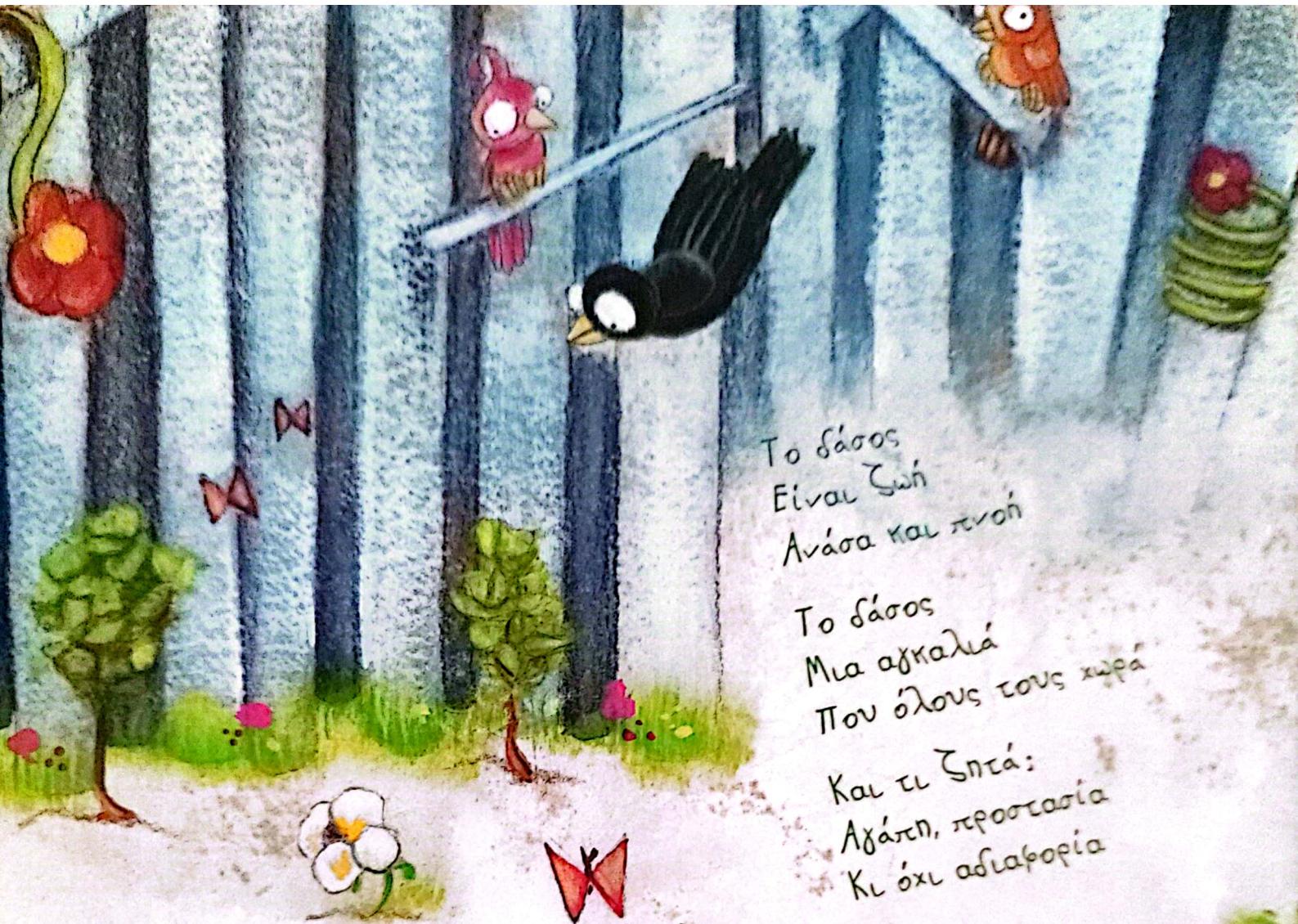
– Δε θα αφήσουμε κανέναν να βάλει το κοπάδι του
παράνομα στο δάσος.

– Πρέπει να γίνουν ζώνες που σταματούν τη φωτιά.

Πρέπει να καθαρίζουμε τα ξερά χόρτα.

– Εντάξει, εντάξει, θα ακολουθήσουμε όλα τα «πρέπει...».

– Και τα «δεν πρέπει», όπως ότι δεν πρέπει να πετάμε
στο δάσος σκουπίδια και τσιγάρα.

Το δάσος
Είναι ζωή
Ανάστα και πνοή

Το δάσος
Μια αγκαλιά
Που όλους τους χωρά

Και τι ζητά:
Αγάπη, προστασία
Κι όχι αδιαφορία

— Κι αυτά θα τα προσέξουμε.
Το δάσος θα σώσουμε.
Να 'σαι σίγουρη.

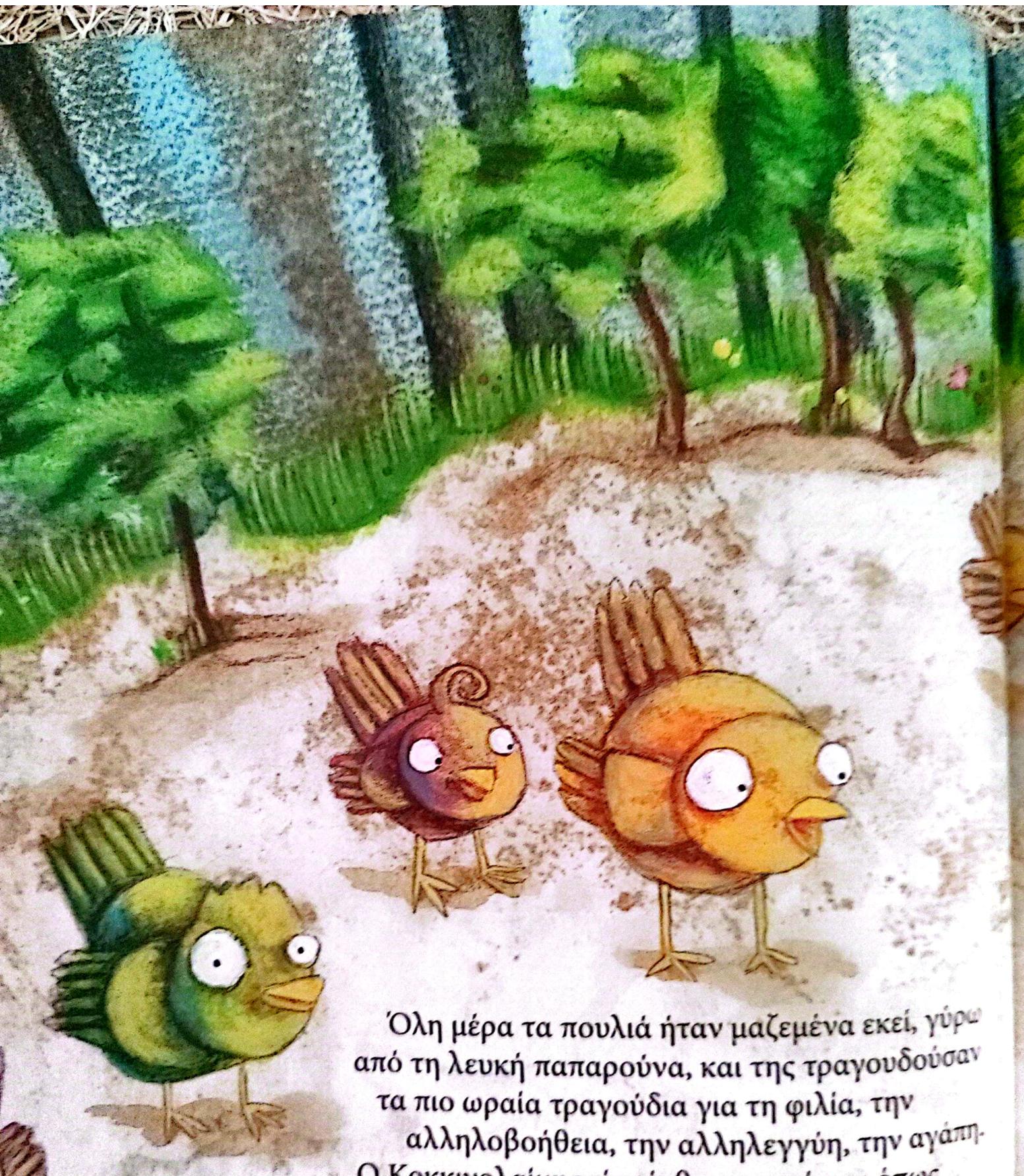
Τα κοτσυφάκια κι όλα τα
πουλιά ήταν αποφασισμένα
να μην αφήσουν κανέναν να
βλάψει το δάσος τους:

Το δάσος
Είναι συχνή
Καλύτερη ζωή

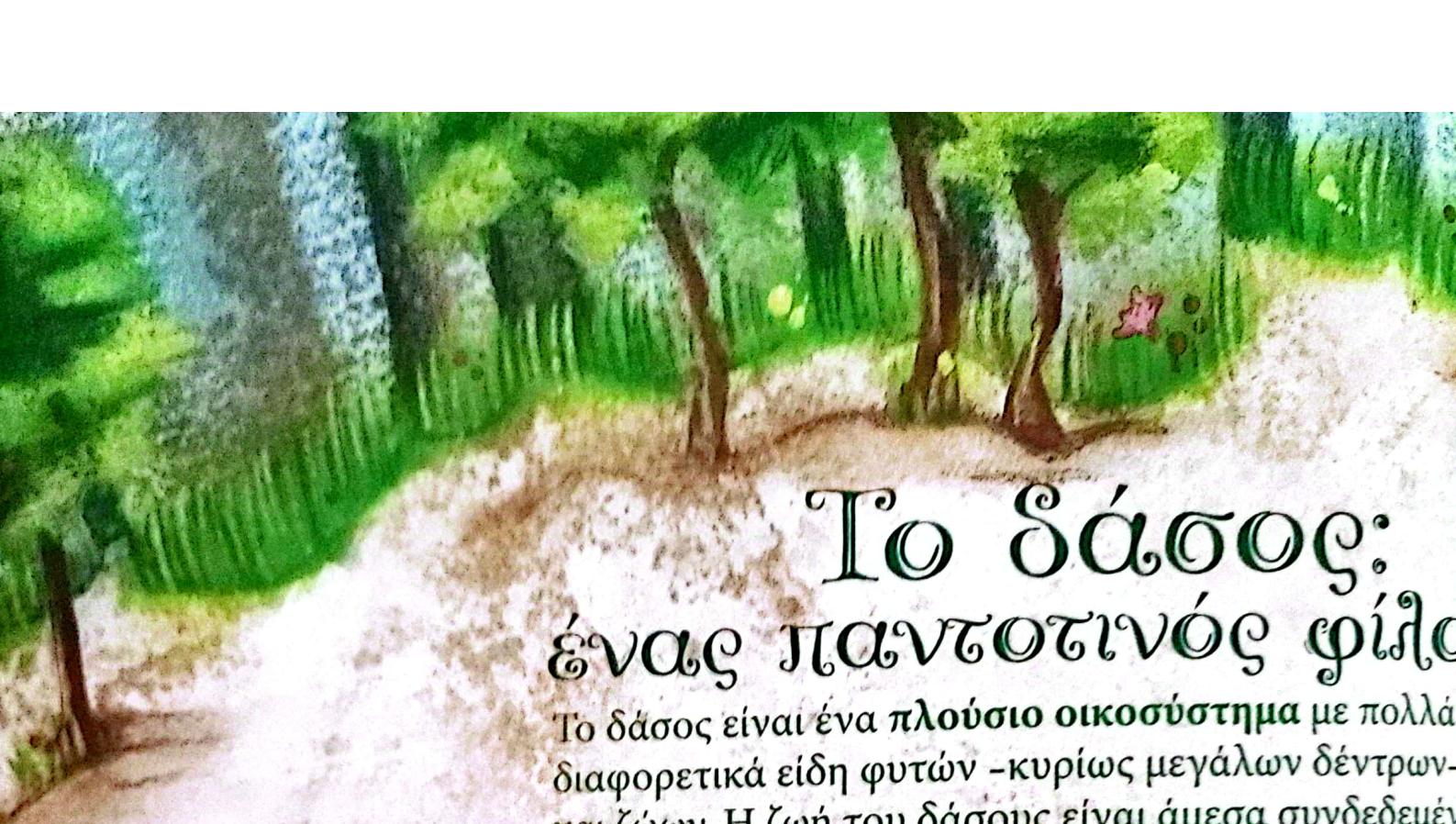
Το δάσος
Μια σλείδα
Μια πράσινη σλείδα
Και τι ζητά:
Αγάπη, προστασία
Κι όχι αδιαφορία

Όλη μέρα τα πουλιά ήταν μαζεμένα εκεί, γύρω από τη λευκή παπαρούνα, και της τραγουδούσαν τα πιο ωραία τραγούδια για τη φιλία, την αλληλοβοήθεια, την αλληλεγγύη, την αγάπη. Ο Κοκκινολαίμης είχε έρθει κι αυτός, κι όπως τραγουδούσε έσκυψε, τη φίλησε και της ψιθύρισε: «Το δάσος θα σωθεί!». Κι η παπαρούνα τότε... κοκκίνισε από χαρά.

Το δάσος: ένας παντοτινός φίλος

Το δάσος είναι ένα πλούσιο οικοσύστημα με πολλά διαφορετικά είδη φυτών - κυρίως μεγάλων δέντρων και ζώων. Η ζωή του δάσους είναι άμεσα συνδεδεμένη με τη ζωή του ανθρώπου.

Το δάσος:

- * Προσφέρει το πολύτιμο οξυγόνο
- * Βοηθάει στη μείωση της θερμοκρασίας κατά τη διάρκεια του καλοκαιριού
- * Συγκρατεί τα νερά της βροχής αλλά και τα πολύτιμα θρεπτικά συστατικά που υπάρχουν σε αυτά
- * Προσφέρει κατοικία για χιλιάδες ζώα και φυτά
- * Είναι πηγή ηρεμίας και ομορφιάς για τους ανθρώπους
- * Στηρίζει οικονομικά πολλές περιοχές αφού συμβάλλει στην παραγωγή ενέργειας, στην ξυλεία και στην παραγωγή χαρτιού

Στα μεσογειακά δάση οι πυρκαγιές είναι πολύ συχνό φαινόμενο.

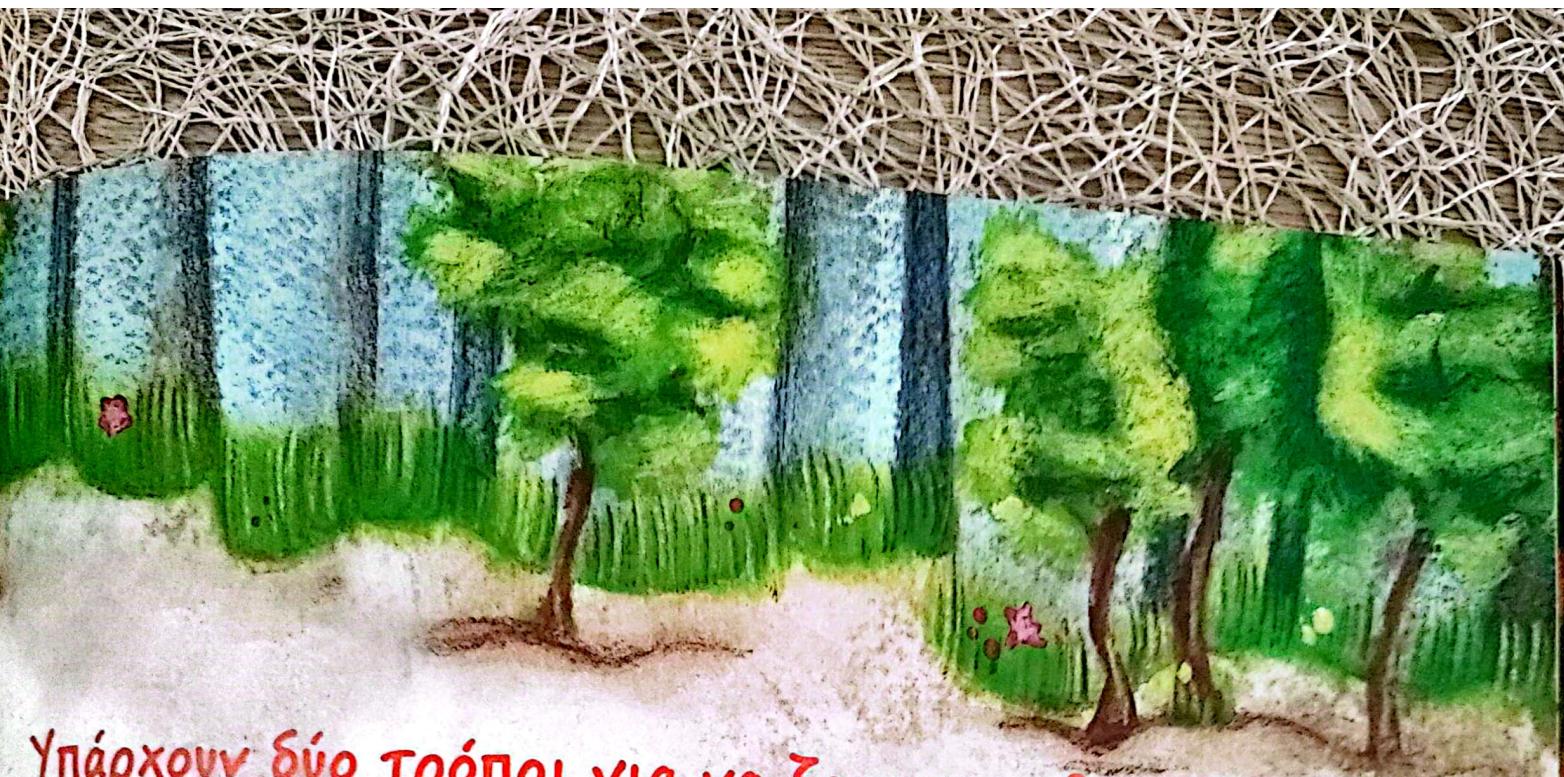
Αυτό οφείλεται σε διάφορες αιτίες (υψηλές θερμοκρασίες, κεραυνοί κ.ά.).

Υπάρχουν δάση -όπως για παράδειγμα τα πευκοδάση- που καίγονται πολύ εύκολα και άλλα που καίγονται δυσκολότερα.

Δυστυχώς ο άνθρωπος είναι υπεύθυνος για τις περισσότερες από τις πυρκαγιές.

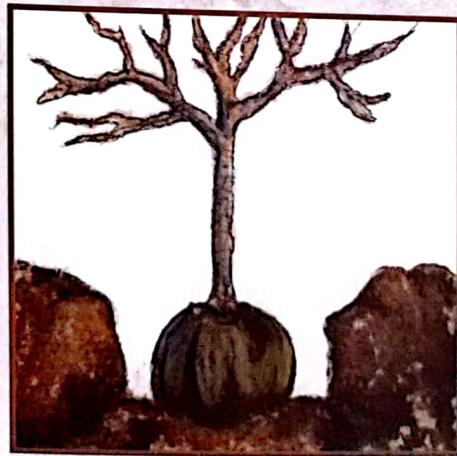
Τι γίνεται όμως μετά την πυρκαγιά?
Μπορεί ένα δάσος να ζαναγεωθεί;

Υπάρχουν δύο τρόποι για να ξαναγεννηθεί ένα δάσος.

Με τη φυσική αναδάσωση, το δάσος μέσα σε δύο χρόνια από την πυρκαγιά θα προσπαθήσει να αναγεννηθεί. Οι σπόροι που είχαν θαφτεί κάτω από τη στάχτη θα βλαστήσουν και τα νέα φυτά θα αναπτυχθούν γρήγορα. Οι καμένοι κορμοί θα εμποδίσουν τη διάβρωση του εδάφους και θα συγκρατήσουν το νερό της βροχής. Έτσι, χωρίς τη βοήθεια των ανθρώπων το δάσος θα αναγεννηθεί κυριολεκτικά από τις στάχτες του.

Με την τεχνητή αναδάσωση, βοηθάμε ένα δάσος, το οποίο έχει καεί πολλές φορές, να αναγεννηθεί. Ειδικοί επιστήμονες διαλέγουν τα σωστά φυτά και το σωστό τρόπο φύτευσής. Η καλύτερη εποχή είναι από τον Οκτώβριο μέχρι το Μάρτιο, ώστε τα νέα δέντρα με τη βοήθεια των βροχών να μπορέσουν να μεγαλώσουν. Πριν προχωρήσει κάποιος σε αναδάσωση μιας καμένης περιοχής είναι απαραίτητο να συμβουλευτεί τους ειδικούς και να ζητήσει άδεια από το αρμόδιο Δασαρχείο.

Πώς φυτεύεται ένα δέντρο;

Ανοίγουμε ένα λάκκο βάθους μισού περίπου μέτρου, τοποθετούμε το φυτό με πολλή προσοχή μαζί με την μπάλα χώματος που υπάρχει γύρω από τις ρίζες του και σκεπάζουμε προσεκτικά με χώμα. Αν οι βροχές δεν είναι πολλές, τότε πρέπει τα νέα φυτά να ποτίζονται, ιδιαίτερα τα ζεστά καλοκαίρια.

Αν θέλεις να βοηθήσεις και εσύ ένα δάσος που κάηκε να γίνει διπώς πρώτα, θα πρέπει να ενημερωθείς για τις δράσεις φορέων και οργανώσεων που δραστηριοποιούνται σε αυτό τον τομέα.

<http://www.mnagric.gr>

Είναι ο ιστότοπος του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων. Εδώ θα βρεις χρήσιμες πληροφορίες όχι μόνο για διάφορες δράσεις, αλλά και για ενδιαφέρουσες στατιστικές σχετικά με τα δάση και τις πυρκαγιές.

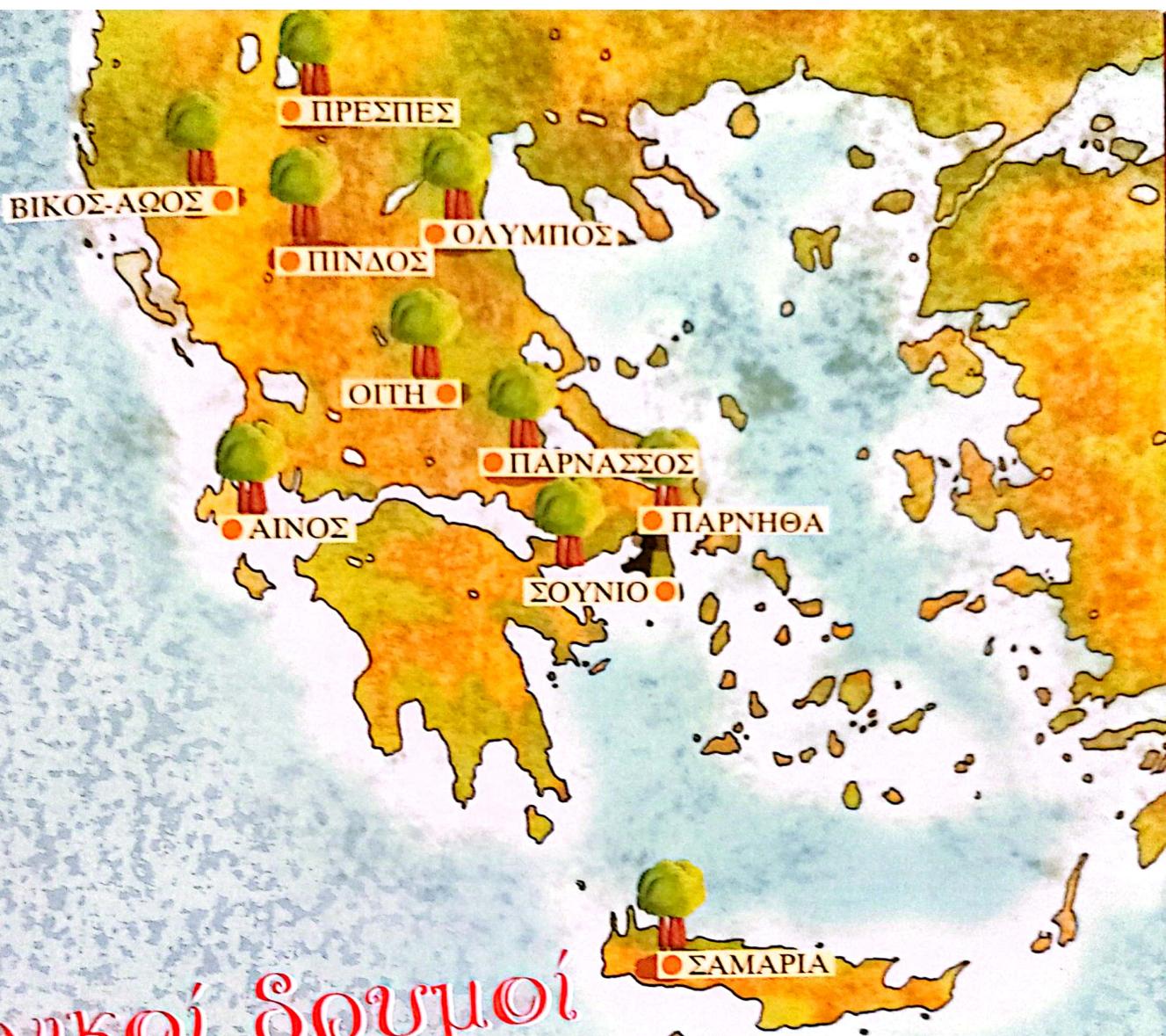
www.anthropos.gr

Ο ιστότοπος του Ελληνικού Κέντρου Προώθησης του Εθελοντισμού είναι η πρώτη ελληνική ανθρωπιστική πύλη από την οποία μπορούν να ενημερώνονται οι πολίτες και να ενισχύουν τις εθελοντικές δράσεις διάφορων φορέων και Κυβερνητικών Οργανώσεων.

www.wwf.gr

Η WWF οργανώνει διάφορες δράσεις περιβαλλοντικού χαρακτήρα. Επίσης, μπορείς μέσα από τον ιστότοπό της να παρακολουθήσεις τις σχετικές δράσεις του Παρατηρητηρίου Εθνικού Δρυμού της Πάρνηθας. Υπάρχει επίσης δυνατότητα να υπολογίσεις το ενεργειακό σου αποτύπωμα παιζοντας.

Οι εθνικοί δρυμοί

Στην Ελλάδα υπάρχουν δέκα εθνικοί δρυμοί, δηλαδή δέκα φυσικές περιοχές με ιδιαίτερη οικολογική σημασία αφού φιλοξενούν σπάνια είδη φυτών και ζώων.

Στο χάρτη μπορείς να δεις πού βρίσκονται αυτοί οι εθνικοί δρυμοί και ίσως μπορείς να οργανώσεις κάποια εκδρομή με το σχολείο ή την οικογένειά σου.

Το δάσος θέλει τη φροντίδα όλων μας!

Δεν είναι μόνο ο Κότσυφας που απαιτεί το δάσος να σωθεί.

Όλοι το θέλουμε και όλοι μπορούμε να κάνουμε κάτι για να προστατέψουμε τα δάση της πατρίδας μας, να τα φροντίσουμε και να περιορίσουμε τους κινδύνους πυρκαγιάς.

Συζήτησε στην τάξη ή στο σπίτι τα παρακάτω και φρόντισε να ενημερώσεις όσο περισσότερους φίλους σου μπορείς!

ΤΑ ΔΕΚΑ «ΔΕΝ» ΤΟΥ ΔΑΣΟΥΣ

1. Δεν πετάμε σκουπίδια στο δάσος!
2. Δεν αδιαφορούμε αν εντοπίσουμε εστίες σκουπιδιών. Ενημερώνουμε αμέσως τον κοντινότερο δίμο ή το Δασαρχείο. Αν έχουμε φωτογραφική μηχανή, φωτογραφίζουμε την περιοχή.
3. Δεν ανάβουμε ποτέ και για κανένα λόγο φωτιά στο δάσος. Μια μικρή σπίθα μπορεί να γίνει η αιτία να καταστραφεί μια μεγάλη περιοχή πρασίνου.
4. Δεν κόβουμε τα μικρά φυτά που φυτρώνουν στις ρίζες των μεγάλων δέντρων ή γύρω από αυτά.
5. Δεν φυτεύουμε κανένα δέντρο χωρίς σχετική άδεια. Μπορεί να καταστρέψουμε σκάβοντας τους σπόρους που υπάρχουν κάτω από το χώμα ή να επιλέξουμε δέντρο ακατάλληλο για την περιοχή.
6. Δεν κόβουμε κανένα αυριολούλουδο. Αν θέλουμε ένα ενθύμιο από την εκδρομή μας, το φωτογραφίζουμε και γράφουμε δύο λόγια γι' αυτό.
7. Δεν ενοχλούμε τα πουλιά και τα ζώα που ζουν στο δάσος.
8. Δεν σπάμε τα κλαδιά των δέντρων.
9. Δεν χαράζουμε τους κορμούς των δέντρων.
10. Δεν γινόμαστε συνένοχοι αν παρατηρήσουμε κοπάδια ζώων να βόσκουν σε καμένη περιοχή. Ενημερώνουμε αμέσως το Δασαρχείο.

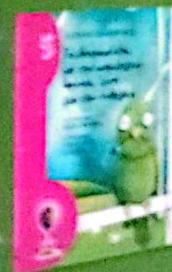
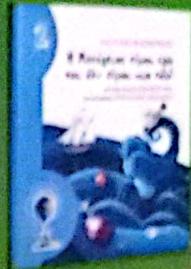
Φτιάξε μια αφίσα με τα «10 ΔΕΝ του δάσους» και ενημέρωσε τους γονείς σου και τους φίλους σου!!!

Το δάσος κινδυνεύει!

Μπορείς να βρεις όλους τους κινδύνους που απειλούν το δάσος;
Κύκλωσε ό,τι θεωρείς επικίνδυνο!

ΣΤΗΝ ΙΔΙΑ ΣΕΙΡΑ ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ
ΤΑ ΒΙΒΛΙΑ

ΚΑΙ ΤΟ CD

5+

ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΠΑΤΑΚΗ
www.patakis.gr

ΟΙΚΟΔΟΥΓΗΜΑΤΑ. μια σειρά βιβλίων με στόχο την ευαισθητοποίηση των παιδιών ακετικά με τα μεγάλα προβλήματα του πλανήτη, ώστε να γίνουν αυτοί πολίτες με οικολογική συνείδηση.

Κάθε βιβλίο περιλαμβάνει μια λογοτεχνική ιστορία και παιδαγωγικά σχεδιασμένες δραστηριότητες σχετικές με ένα μεγάλο περιβαλλοντικό ζήτημα. Η λογοτεχνική ιστορία και οι δραστηριότητες αλληλοσυμπληρώνονται, καλύπτοντας οφαιρικά κάθε θέμα, μιλώντας κατευθείαν στον νου αλλά και στην ψυχή των μικρών αναγνωστών.

Ο Κότουφας απαιτεί το δάσος να σωθεί

Μετά τις μεγάλες πυρκαγιές ο Κότουφας αναλαμβάνει δράση για να ξαναγεννηθούν και να προστατευτούν τα δάση. Ακολουθεί τη συμβουλή της Λευκής Παπαρούνας και, για να ευαισθητοποιηθεί τους ανθρώπους, προτείνει σε όλα τα πουλιά να σταματήσουν το κελάπδημα. Πρώτα από όλους τα παιδιά καταλαβαίνουν γιατί τα πουλιά κάνουν αυτή την πρωτότυπη απεργία, και αποφασίζουν να βοηθήσουν να σωθούν τα δάση.